

Statistikk fra Doktorgradsregisteret: Doktorgrader i tall

## Stabile doktorgradstall i 2019 – så vidt ny årsrekord

Bo Sarpebakken og Frøydis Sæbø Steine

Det ble avlagt 1 583 doktorgrader ved norske læresteder i 2019. Dette var 19 flere enn året før, og antallet er det høyeste hittil. Økningen fra 2018 til 2019 tilsvarer vel 1 prosent. Dette er likevel en svakere utvikling enn vi har sett de siste par årene da den årlige økningen har vært omkring 5 prosent.

Tabell 1 Avlagte doktorgrader 2017-2019 etter lærested.

Institusjon	2017	2018	2019
Universitetet i Oslo	493	468	483
NTNU	362	397	377
Universitetet i Bergen	222	226	229
Universitetet i Tromsø	118	118	120
NMBU	92	87	101
Universitetet i Stavanger	48	50	62
Universitetet i Agder	26	37	41
OsloMet - storbyuniversitetet <sup>1</sup>	15	36	36
Universitetet i Sørøst-Norge <sup>2</sup>	23	25	34
Nord universitet	15	30	25
Norges Handelshøyskole	12	19	17
Norges idrettshøgskole	12	17	11
Høgskolen i Innlandet	9	18	10
Handelshøyskolen BI	14	15	7
MF vitenskapelig høyskole	6	8	7
Høgskolen i Molde	5	4	7
Kunsthøgskolen i Oslo	.	-	6
VID vitenskapelige høyskole	5	4	4
Arkitektur- og designhøgskolen	10	2	3
Norges musikkhøgskole	6	3	2
Høgskulen på Vestlandet	-	-	1
<b>Totalt</b>	<b>1 493</b>	<b>1 564</b>	<b>1 583</b>

<sup>1</sup> 2017; Høgskolen i Oslo og Akershus. <sup>2</sup> 2017; Høgskolen i Sørøst-Norge.  
Kilde: NIFU, Doktorgradsregisteret

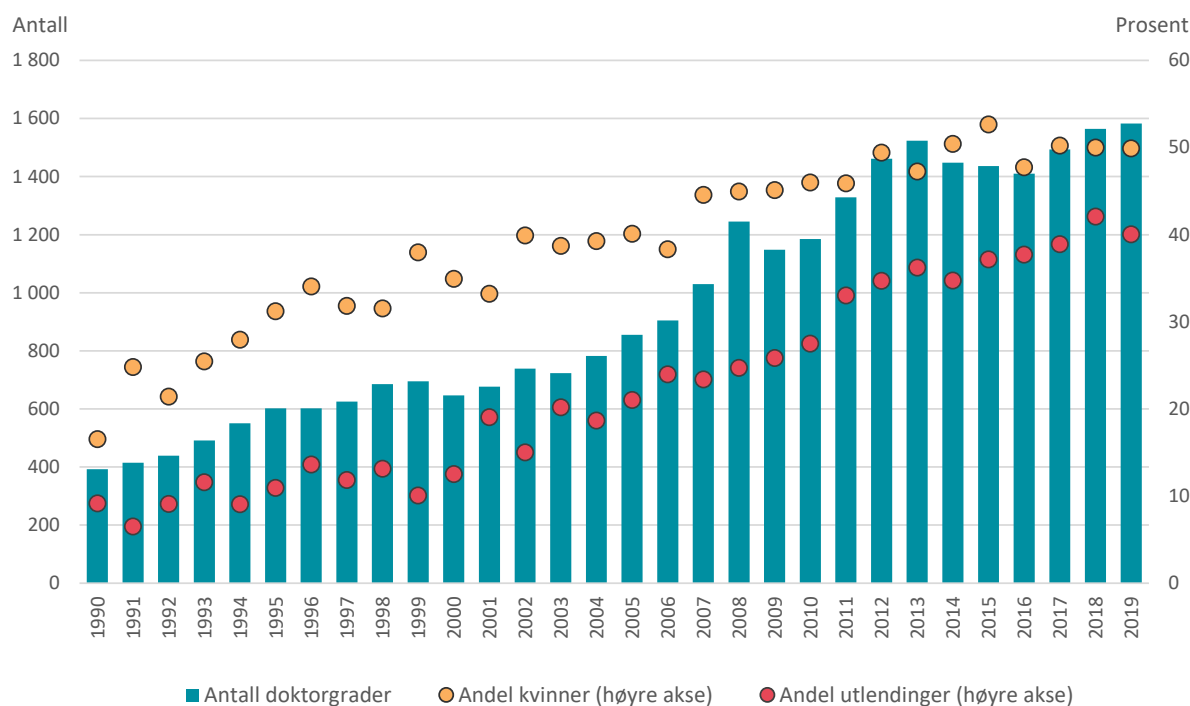
### Breddeuniversitetene dominerer - vekst ved flere læresteder

De fleste avlegger sin doktorgrad ved de store breddeuniversitetene i Norge. I 2019 ble om lag 30 prosent av disputasene holdt ved Universitetet i Oslo, etterfulgt av NTNU med 24 prosent og Universitetet i Bergen med 14 prosent.

Antall disputaser ved de enkelte læresteder vil naturlig variere en del fra år til år. Flere læresteder har relativt stor økning det siste året. Eksempelvis har Universitetet i Sørøst-Norge, som fikk universitetsstatus i 2018, økt antall disputaser med 36 prosent fra 2018 til 2019. Universitetet i Stavanger og NMBU hadde også betydelig økning, henholdsvis 24 og 16 prosent. Legg også merke til at Kunsthøgskolen i Oslo og Høgskulen på Vestlandet tildelte sine første ph.d-grader i 2019.

Nyhetsbladet *Doktorgrader i tall* kom ut for første gang i august 1994. Siden da er det utgitt en eller to utgaver per år. Nyere utgaver er tilgjengelig i NIFUs vitenarkiv hos [Bibsys Brage](#). Statistikk finnes i NIFUs [FoU-statistikkbank](#).

Forespørsler kan rettes til: Bo Sarpebakken, NIFU  
Tlf.: 977 58 284. E-post: [bo.sarpebakken@nifu.no](mailto:bo.sarpebakken@nifu.no)

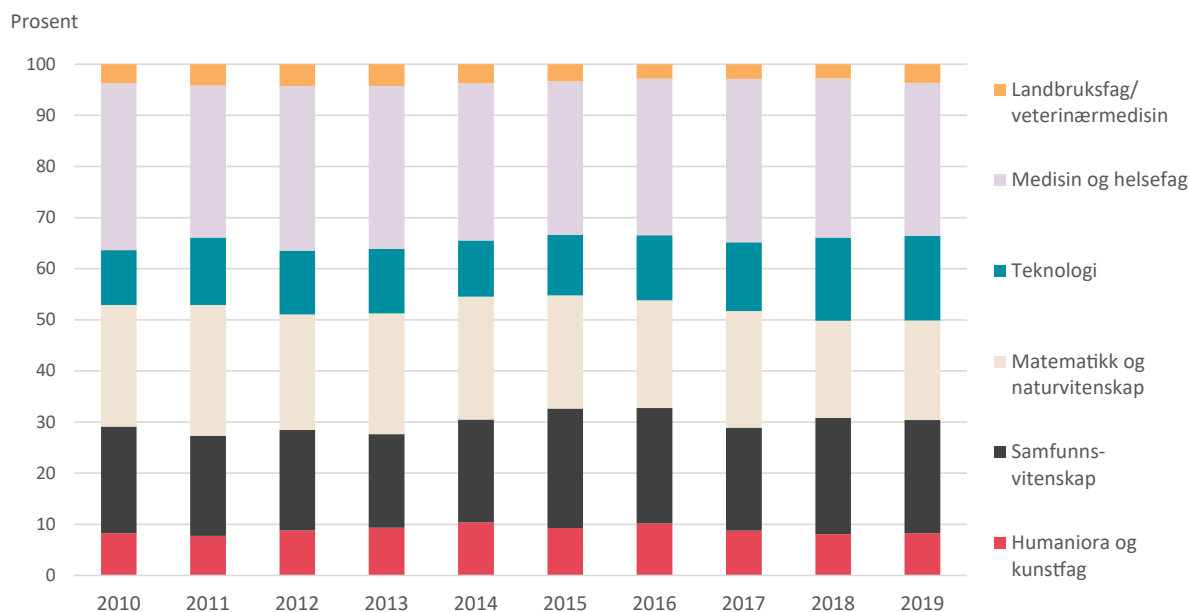


Figur 1 Antall doktorgrader, og prosentandel avlagt av kvinner og utenlandske statsborgere. 1990-2019.  
Kilde: NIFU, Doktorgradsregisteret

### Stabil fordeling mellom fagområdene

Det største fagområdet i 2019 var medisin og helsefag med 474 avlagte doktorgrader. Dette er noe færre enn året før, men andelen er fortsatt stabil på om lag 30 prosent. Samfunnsvitenskap var det nest største fagområdet, etterfulgt av matematikk og naturvitenskap og teknologi. Fordelingen mellom fagområdene

endrer seg normalt lite fra år til år. Andelen avlagte doktorgrader innenfor teknologi har likevel økt noe de siste par årene, samtidig som avhandlinger innen matematikk og naturvitenskap utgjør en litt mindre del av totalen i samme periode.

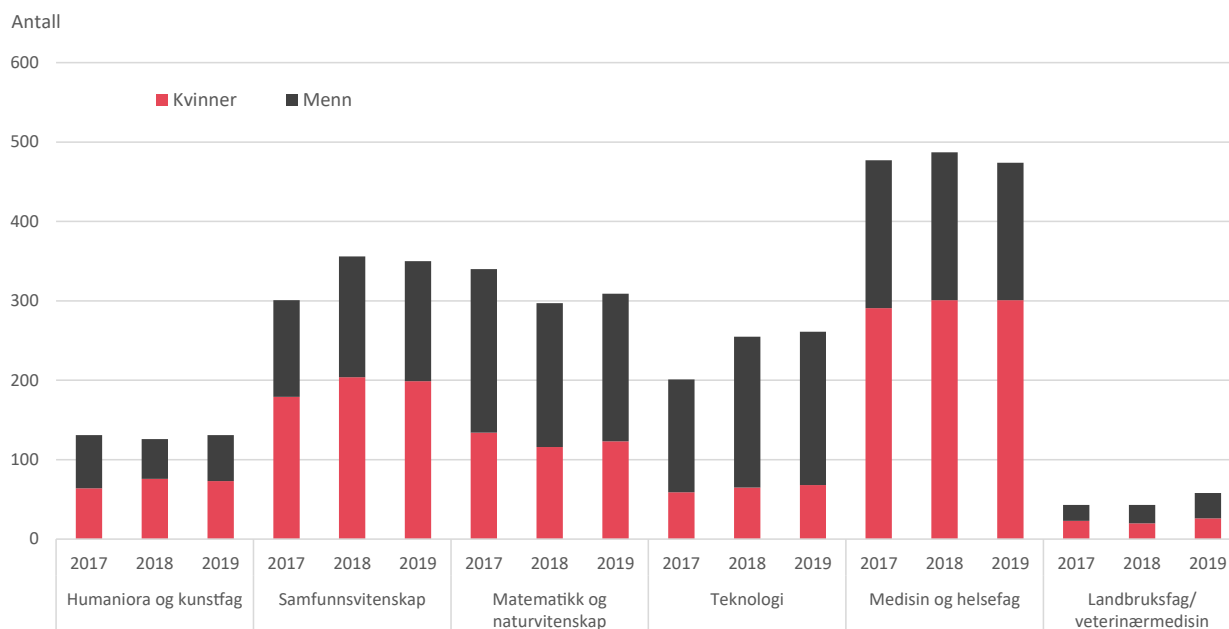


Figur 2 Doktorgrader fordelt på fagområder. 2010 – 2019.  
Kilde: NIFU, Doktorgradsregisteret

## Jevn kjønnsbalanse, men fortsatt forskjeller mellom fagområder

Om lag halvparten av doktorandene i 2019 var kvinner. Totalt var det kun tre færre kvinner enn menn. Kjønnsbalansen har vært tilnærmet lik siden 2012. Kvinnene er fortsatt i flertall blant doktorandene innen huma-

niora og kunstfag, samfunnsvitenskap og medisin og helsefag. Teknologi er fagområdet med størst kjønnsforskjeller, der om lag en av fire doktorander var kvinner i 2019.



Figur 3 Doktorgrader fordelt på kjønn per fagområde. 2017–2019. Kilde: NIFU, Doktorgradsregisteret

## Andel utenlandske doktorander flater ut

Andel doktorander med utenlandsk statsborgerskap gikk ned 2 prosentpoeng fra 2018, til 40 prosent. Det kan synes som om andelen er i ferd med å stabilisere seg rundt dette nivået. Fagområdene med høyest andel var landbruksfag og veterinærmedisin, matematikk og naturvitenskap og teknologi, der over halvparten av doktorandene hadde utenlandsk statsborgerskap. Andelen utlendinger blant doktorandene innen teknologi har likevel gått noe ned fra 2018, fra 67 til 56 prosent.

Tabell 2 Andel doktorander med utenlandsk statsborgerskap fordelt på fagområde. 2017-2019.

Fagområde	2017	2018	2019
Humaniora og kunstfag	26 %	29 %	34 %
Samfunnsvitenskap	28 %	32 %	31 %
Matematikk og naturvitenskap	54 %	58 %	56 %
Teknologi	65 %	67 %	56 %
Medisin og helsefag	27 %	28 %	26 %
Landbruksfag og veterinærmedisin	49 %	65 %	66 %
<b>Alle</b>	<b>39 %</b>	<b>42 %</b>	<b>40 %</b>

Kilde: NIFU, Doktorgradsregisteret

## Gjennomsnittsalderen går litt ned

Gjennomsnittsalderen ved disputas var 37,2 år i 2019. Dette er det laveste som er målt siden slutten av 1990-tallet. Gjennomsnittsalderen har generelt endret seg lite over tid. Om nedgangen i alder innebærer en varig utvikling er likevel noe tidlig å si.

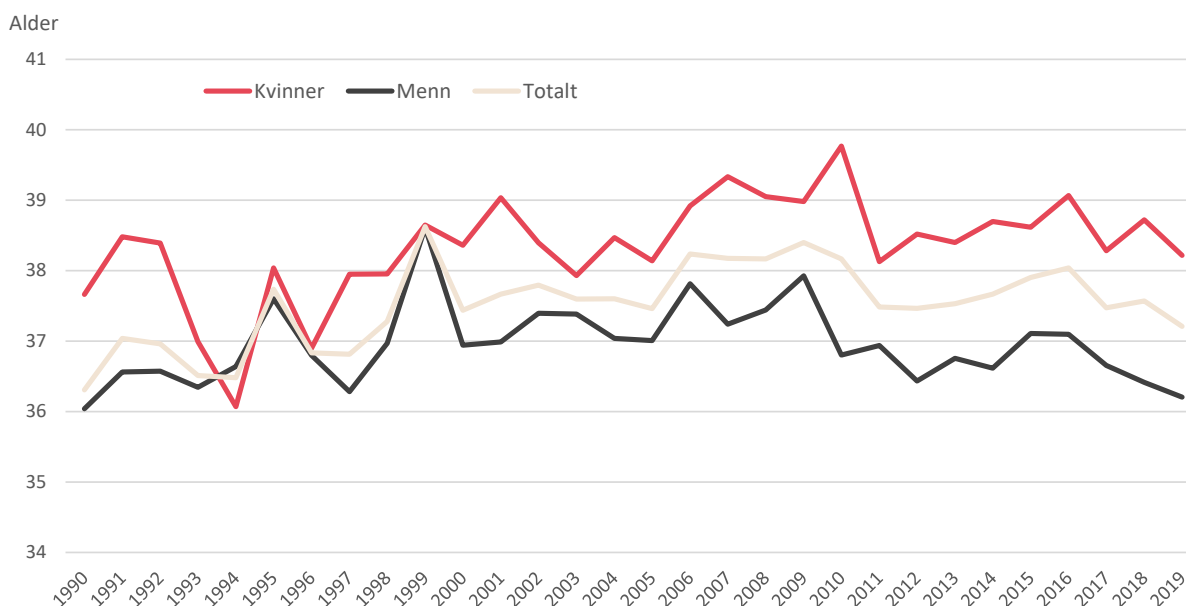
Det er store aldersforskjeller mellom fagområdene. I matematikk og naturvitenskap var de nye doktorene i gjennomsnitt 33 år, mens gjennomsnittet var om lag 40 år i samfunnsvitenskap og medisin og helsefag. Samlet sett var kvinner to år eldre enn menn ved disputas, noe som henger sammen med at kvinner er mer representert innenfor fagområder med høy gjennomsnittsalder. De kvinnelige doktorandene innenfor humaniora og kunsthøgskolefag og landbruksfag var noe yngre enn menn. Innenfor samfunnsvitenskap og medisin og helsefag var menn i gjennomsnitt yngst, vel ett år yn-

Tabell 3 Gjennomsnittsalder ved disputas per fagområde og kjønn. 2019.

Fagområde	Kvinner	Menn	Alle
Humaniora og kunsthøgskolefag	37,9	40,9	39,2
Samfunnsvitenskap	40,5	38,9	39,8
Matematikk og naturvitenskap	33,2	32,9	33,0
Teknologi	32,9	33,0	33,0
Medisin og helsefag	40,4	39,3	40,0
Landbruksfag og veterinærmedisin	34,5	36,5	35,6
<b>Alle</b>	<b>38,2</b>	<b>36,2</b>	<b>37,2</b>

Kilde: NIFU, Doktorgradsregisteret

gre enn kvinnene. Ellers var det små aldersforskjeller innenfor fagområdene matematikk og naturvitenskap og teknologi.



Figur 4 Gjennomsnittsalder ved disputas. 1990 - 2019.

Kilde: NIFU, Doktorgradsregisteret

# NIFU

Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in Innovation, Research and Education

NIFU tilbyr handlings- og beslutningsorientert forskning til offentlig og privat sektor. Forskningen omfatter hele det kunnskapspolitiske området – fra grunnopplæring, via høyere utdanning til forskning, innovasjon og kompetanseutvikling i arbeidslivet. Instituttet har i tillegg nasjonalt ansvar for produksjon, analyse og formidling av statistikk og indikatorer for det norske FoU- og innovasjonssystemet.

## NIFU

PB 2815 Tøyen, NO-0608 Oslo  
www.nifu.no | post@nifu.no